

Suzanne Vermeer

SNEEUWENGELLEN

Ze waren met z'n zessen, een hechte club meiden die lief en leed met elkaar deelden. Totdat een van hen kwam te overlijden...

Over het boek

Ze waren met z'n zessen en kenden elkaar uit het Leidse studentenleven. Een hechte club meiden die lief en leed met elkaar deelden, en die elk jaar samen op wintersport gingen. 'De Sneeuwengelen' noemden ze zichzelf. Succesvol in hun werk, niet altijd even succesvol in de liefde, en de wereld leek aan hun voeten te liggen. Totdat een van hen kwam te overlijden...

De dood van Daphne komt keihard aan in de groep, maar tegelijkertijd maakt het de band tussen de vrouwen nog sterker. Ze sluiten een pact en beloven elkaar dat ze altijd voor elkaar zullen zorgen, zoals ze ook voor hun vriendin hadden gezorgd toen zij ziek werd.

Dan slaat het noodlot toe. Een ongeluk, niemand weet precies hoe het heeft kunnen gebeuren. Maar bepaalde zaken kloppen niet. Was er misschien opzet in het spel? Maar waarom? En wie zou er dan achter zitten? Langzaam maar zeker komen er barstjes in wat de perfecte vriendinnengroep leek te zijn.

Over de auteur

Suzanne Vermeer is het pseudoniem van de in juni 2011 overleden auteur Paul Goeken. In overleg met zijn familie is besloten om de boeken van Suzanne Vermeer voort te zetten. Alle titels van Vermeer zijn in de bestsellerlijst verschenen en twee titels werden genomineerd voor de NS Publieksprijs.

Van dezelfde auteur

All-inclusive
De vlucht
Zomertijd
Cruise
Après-ski
De suite
Zwarte piste
Bella Italia
Noorderlicht
Bon Bini Beach
Het chalet
Route du soleil
Winterberg
Goudkust
Mont Blanc
Costa del Sol

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken, volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina [Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

Suzanne Vermeer

Sneeuwengelen

A.W. Bruna Uitgevers

© 2015 Suzanne Vermeer
© 2015 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

Omslagbeeld
iStock
Omslagontwerp
Wil Immink Design

ISBN 978 94 005 0637 4
NUR 332

Met dank aan Carina van Leeuwen voor haar forensische expertise. Eventuele fouten komen geheel voor rekening van de auteur.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeelvoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Leiden, juni 2010

Lieve Sneeuwengelen,

Ik ben eigenlijk te zwak om te schrijven, maar toch probeer ik het. Vergeef me als de letters wat bibberig of onleesbaar zijn. Dit zijn mijn laatste woorden aan jullie. Een afscheidsbrief (bah, wat heb ik een hekel aan dat woord). Wat schrijf je daarin? Hoe kunnen woorden recht doen aan wat ik nu voel en wat ik allemaal nog zou willen zeggen? Ik weet nu al dat mijn tijd te kort is om de juiste woorden te vinden, dus daarom wordt dit een kort briefje. Ik hou van jullie (zo dan is dat maar gezegd). Van jullie allemaal evenveel. Mijn leven is zoveel leuker geworden sinds ik jullie ken. Ieder stervend mens heeft een laatste wens en jullie weten wat de mijne is. **Eén voor allen en allen voor één!**

Nou, *So long, farewell, Auf Wiedersehen, goodbye* dan maar.

XXX Daphne

PS: Wees niet zo stom als ik en gebruik zonnebrand.

PS2: Ik hou van roze bloemen.

Deel I
Leiden, juli/augustus 2015

1

Jennifer observeerde hem bij binnenkomst zoals ze bij al haar cliënten deed. Kwam iemand overdreven joviaal binnen, angstig of nerveus? Uit die eerste minuten kon ze veel nuttige informatie halen, wat kon bijdragen aan een gerichte behandeling. Aan de hand van de houding van de cliënt bepaalde ze de hare. Dan wist ze of ze iemand gerust moest stellen met een vaste kalme stem, of dat het beter was haar stemgeluid iets omhoog te brengen en enthousiast te doen. Het eerste contact legde een belangrijk fundament voor wat een langdurige vertrouwensrelatie moest worden en was, in die zin, cruciaal.

Angstig, joviaal of nerveus was niet van toepassing op de man die zojuist haar spreekkamer binnen was gelopen. Hij was eerder breekbaar, alsof hij in duizend stukjes uiteen zou vallen als je alleen maar naar hem wees. Ze bekeek zijn licht gebogen schouders die de hele wereld leken te dragen. Zijn handen waren diep weggestopt in de zakken van zijn grijze hoody. Luuk droeg een zwarte joggingbroek en opvallend witte gympen. Hij was lang, bijna een kop groter dan zij. Ze volgde zijn ogen die even bleven hangen op de twee ivoorkleurige fauteuils.

‘Geen ligbank?’ Hij keek haar niet aan tijdens het stellen van zijn vraag. Zijn ogen dwaalden alweer verder door de kamer terwijl hij wachtte op haar antwoord.

‘Geen ligbank,’ antwoordde ze. ‘Ik verwacht een actieve houding van mijn cliënten als ik met hen aan het werk ben.’

Hij plofte neer in de fauteuil die het dichtst bij het raam stond. Haar stoel. Hij zakte volledig onderuit, alsof rechtop zitten al een te grote opgave was. Een streep zonlicht viel naar binnen en schampte zijn bleke gezicht. De gouden gloed op zijn pas gewassen blonde haar gaf hem iets engelachtigs.

‘Is dit actief genoeg?’ Voor het eerst keek hij haar aan. De blik in zijn lichtgroene ogen kreeg iets opstandigs. Dat was goed. Ondanks zijn uitgebluste houding zat er toch nog wel wat pit in. Ze keek terug en probeerde zijn blik zo lang mogelijk vast te houden. Oogcontact om vertrouwen te winnen.

‘Je zit in mijn stoel. Zou je in de andere plaats willen nemen?’ vroeg ze vriendelijk.

‘Ik zit niet graag met mijn rug naar een deur. Ik wil altijd kunnen zien wie er binnenkomt.’

‘Er komt hier niemand binnen.’

‘Dat kun je nooit zeker weten.’

‘Waarom vind je het erg als er iemand binnen zou komen?’

‘Ik hou niet van confrontaties.’

‘Niet elke ontmoeting hoeft meteen tot een confrontatie te leiden.’

‘Bij mij wel. Ze moeten mij altijd hebben.’ Slachtofferrol en controlfreak noteerde Jennifer in haar hoofd.

‘Ik denk toch dat het goed is als je daar gaat zitten. Ik hou de deur wel voor je in de gaten.’ Ze wees naar de stoel waar ze hem in wilde hebben en bleef hem onverminderd aankijken. Uiteindelijk sloeg hij zijn ogen neer en stak zijn handen in de lucht.

‘Oké, jij wint.’

‘Dit heeft niks met winnen te maken. Het is een stukje therapie; in plaats van voor je angsten weg te lopen, leer je om erdoorheen te gaan. Het leven is een stuk relaxter als je niet de hele tijd achterom hoeft te kijken.’

Hij stond op en nam plaats in de stoel die voor cliënten bestemd was. Jennifer liep naar haar eigen stoel. De stof van

haar strakke spijkerbroek schuurde stroef langs haar slanke benen toen ze tegenover Luuk ging zitten. Ze streek een pluk lang zwart haar uit haar gezicht en pakte haar schrijfblok op dat op de tafel voor haar lag. Haar witte blouse met korte mouwen plakte aan haar rug. Ze moest het toch nog eens met haar baas over een aircó hebben. De zomerse broeierigheid van de laatste dagen was vol naar binnen geslagen. Een verfrissende bui zou welkom zijn.

Ze noteerde vlug een paar steekwoorden en keek weer naar de man tegenover haar. Hij zat te draaien op zijn stoel en keek herhaaldelijk achterom. Jennifer liep naar de deur en draaide hem op slot. ‘Nu kan er echt niemand meer binnenkomen.’ Ze zag Luuk zichtbaar ontspannen.

Jennifer pakte de kookwekker die op haar bureau stond en zette hem op vijfenveertig minuten. ‘Zullen we maar beginnen? De tijd loopt.’ Hij staarde voor zich uit en reageerde niet. Ze moest zijn aandacht weer zien te vangen. ‘Hadden we eigenlijk al een officieel voorstelrondje gedaan? Ik ben Jennifer Hoogland.’

‘Luuk Wessels.’

‘Probeer me eens aan te kijken als je tegen me praat, Luuk.’

Hij verplaatste zijn blik van de vloer naar de felgekleurde tissue-doos.

‘Dat is lastig voor je, hè? Ogen van mensen kunnen ook heel intimiderend zijn.’ Jennifer praatte zachtjes. Luuk verlegde zijn focus naar haar korte zwarte enkellaarsjes. Jennifer drukte haar hakken stevig in het camelkleurige kleed.

‘Zullen we het om te beginnen eens hebben over de doelen die je jezelf wilt stellen met deze therapie? Waar wil je samen met mij aan werken?’ Ze benadrukte het woord ‘samen’ in de hoop dat het Luuk tot steun zou zijn. Hij hoefde het niet alleen te doen. Jennifer hield op met praten, wat hem de kans gaf om te reageren. Het bleef in eerste instantie stil, maar stilte werkt uiteindelijk bij iedereen omdat het zo ongemakkelijk

aanvoelt. Laat een stilte vallen en mensen beginnen uiteindelijk vanzelf te praten. Onverstoorbaar hield ze haar mond.

De kookwekker tikte kostbare minuten weg en Luuk bleef zwijgen. Ze observeerde hem. Hij was volledig in zichzelf gekeerd. Dichtgeklapt. Had ze hem toch in haar stoel moeten laten zitten om het ijs wat te breken? Ze wuifde haar twijfel meteen weg. Nee. Als cliënten gingen bepalen wat er in haar spreekkamer gebeurde, dan was het einde zoek. Ze wist zeker dat hij zou gaan praten, uiteindelijk deden ze dat allemaal. Iedereen die hier kwam, deed dat uit een behoefte aan persoonlijke aandacht. Ze waren stuk voor stuk op zoek naar iemand die een luisterend oor bood en die hen het hele consult lang het middelpunt liet zijn. Dat zou bij Luuk niet anders zijn. Hij had waarschijnlijk alleen wat meer tijd nodig voordat hij zich voor haar open durfde te stellen.

Tien minuten waren er inmiddels verstreken. Minuten waarin Jennifer dacht aan haar vriendin Daphne. Dit jaar was het vijf jaar geleden dat ze was gestorven aan uitgezaaide huidkanker. Daphne was geobsedeerd geweest door bruin worden en had zich om die reden nooit ingesmeerd met zonnebrand. Dat had ze met haar leven moeten bekopen. Daphne maakte net als zijzelf deel uit van een vriendinnengroep die elkaar al ruim vijftien jaar kenden. 'De Sneeuwengelen', noemden ze zichzelf, omdat ze jaarlijks gezamenlijk op wintersport gingen. Daphne, Tanja, Lisa, Zoë, Esmee en Jennifer zelf. Bij de gedachte aan Esmee kreeg Jennifer een brok in haar keel. Ook zij was ernstig ziek. Twee maanden geleden had ze meegedaan aan het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker en tot ieders verbazing was het foute boel geweest. Vijfendertig en in de bloei van je leven zijn, was geen garantie dat je gevrijwaard was van deze vreselijke ziekte. Jennifer hoopte dat Esmee op tijd hersteld zou zijn om in november mee te kunnen naar Lapland. Aan andere mogelijkheden wilde ze nog niet denken. Esmee ging niet dood en zou gewoon mee

op reis gaan. Een reis die in het teken zou staan van het herdenken van Daphne en het ophalen van herinneringen.

Luuks rustige ademhaling versnelde en Jennifer was meteen alert. Over zijn wangen liepen een paar tranen. Hij huilde zonder geluid. Hij boog zich voorover en trok met een gecontroleerd gebaar een tissue uit de doos. Luidruchtig snoot hij zijn neus en stopte in elkaar gepropte tissue in zijn broekzak. Vouwde zijn handen en legde ze op zijn buik. *Weer die gesloten houding, nog steeds geen oogcontact.* Weer tikte de klok vijf minuten weg. Het geluid leek met elke tik harder te worden en werd steeds meer een ongemakkelijke onderbreking van de stilte. Luuk kuchte zonder zijn hand voor zijn mond te houden en trok het schrijfblok naar zich toe. Met de blauwe pen die op tafel lag schreef hij er iets op. Jennifer hoorde de pen krassen op het papier. Het riep bij haar de associatie op van nagels over een krijtbord. Daarna legde hij het blok in de dossiermap die ook op tafel lag en sloeg hem resoluut dicht. Jennifer kon de luchtstroom die ontsnapte toen de kaften tegen elkaar aan klaptten bijna voelen. De pen legde hij kaarsrecht naast de map. ‘Tot volgende week,’ mompelde hij terwijl hij opstond, waarop hij wegliep zonder om te kijken. Hij draaide het slot om en glipte de kamer uit. Zachtjes sloot hij de deur achter zich en liet haar beduusd achter. Ze twijfelde of ze hem achterna moest gaan, maar besloot dat niet te doen. Het was zijn keus om eerder te vertrekken.

Het liefst trok ze het schrijfblok meteen naar zich toe om te zien wat hij erin had geschreven, maar ze beheerste zich. Stel dat hij ineens toch zou besluiten om terug te keren. Ze bleef zitten tot vijf minuten voor het einde van het consult. Toen sloeg ze het schrijfblok open. Op het eerste vel stonden haar eigen steekwoorden. Ze ging naar de volgende pagina. Een eenzame zin stond op het verder witte vel: *Sorry, ik ben niet zo'n prater.*

Jennifer bestudeerde het handschrift en analyseerde het

globaal. Kleine, rechte letters en behoorlijk wat witruimte tussen de woorden. *In zichzelf gekeerd, einzelgänger, kan niet goed bij zijn gevoel en gedraagt zich daardoor waarschijnlijk de ene keer onverschillig en de andere keer sociaal wenselijk,* waren de eerste eigenschappen die bij haar opkwamen aan de hand van zijn handschrift. Luuk dacht vast dat dit consult niet veel had opgeleverd, maar door die ene zin was hij voor haar niet langer een onbeschreven blad.

2

‘Zoë?’

Stilte.

‘Zoë!’

Twee ongeduldig knippende vingers voor haar neus haalden haar weer terug naar de werkelijkheid.

‘Huh? Wat?’

‘Waar zit je met je gedachten?’ Zoë de Rooy keek haar baas wazig aan.

‘Laat maar, ik wil het niet eens weten. Maar voor de goede orde, het is nog twee dagen tot het weekend en ik wil volledige inzet van mijn personeel. Dromen doe je thuis maar.’ Hij gooide een briefje op haar bureau. ‘Zet dit in mijn agenda, wil je?’

Ze bleef hem aankijken terwijl ze naar het briefje graaide.

‘Kan ik erop vertrouwen dat het goed in mijn agenda terecht komt?’

‘Ja, natuurlijk meneer Van Doorn. Geen probleem.’ Hij keek haar nogmaals onderzoekend aan, haalde zijn schouders op en verdween weer in zijn kantoor.

Zoë werkte nu ruim een jaar als directiesecretaresse bij Van Doorn Coaching & Advies. Ze was de secretaresse van de grote baas zelf en had het over het algemeen prima naar haar zin. Ze was altijd al een fladderaar geweest – twaalf ambachten, dertien ongelukken – in tegenstelling tot haar vriendinnen, die heel precies wisten wat ze met hun carrières wilden. Zoë was begonnen met een studie Engels, maar na het beha-

len van haar propedeuse was ze geswitcht naar communicatiewetenschappen. Ook daar had ze na een jaar genoeg van. Daarna volgde rechten, want ze wist zeker dat een toga haar zou passen als een jas. Deze opleiding kapte ze zelfs al binnen een jaar af. Op advies van haar ouders had ze uiteindelijk een opleiding tot directiesecretaresse bij Schoevers gevolgd (en afgemaakt!). Weliswaar onder haar niveau, maar het was tenminste iets concreets. Hoewel ze het eerst alleen maar deed om van het gezeur af te zijn, begon ze het toch leuker te vinden dan ze had verwacht. Haar ideale baan was het nog steeds niet, maar zolang ze niet wist wat dat dan wel was, kon ze er prima mee in haar inkomen voorzien.

Heel ambitieus was ze ook nooit geweest. Soms voelde ze zich daar een beetje schuldig over. In dat opzicht was ze een dissonant in de vriendinnengroep. Maar als ze keek naar de extreem lange dagen die Tanja, Lisa en Jennifer maakten, dan was ze niet jaloers. Haar vriendinnen hadden zich zo volledig gecommitteerd aan hun werk dat ze eigenlijk ook geen kant meer op konden. De wereldreis die Zoë in gedachten had, zou ze met hen niet kunnen maken.

Lange tijd leek het er dan ook op dat ze haar voorgenomen tochten naar verre landen in haar eentje moest uitstippelen, maar sinds een paar maanden was er Roy. Ze had hem leren kennen via Tinder en inmiddels was ze smoorverliefd. Al bij hun kennismakingsdate bij Barrera aan het Rapenburg had hij haar helemaal weten in te pakken met veelvuldige complimenten. De alcohol had rijkelijk gevloeid en aan het einde van de avond waren ze in een van de krappe hokjes van het damestoilet beland. Ze had het ontzettend spannend gevonden. Na afloop had Roy in haar oor gefluisterd: ‘Misschien heeft koning Willy het hier ook weleens gedaan... Barrera was zijn stamkroeg toen hij in Leiden studeerde.’

‘Waarschijnlijk heeft die zich met zijn *royal behindness* in de herentoiletten verschanst, denk je niet?’

‘Zou je weleens gelijk in kunnen hebben. Hij had tenslotte een reputatie “hoog” te houden.’

Zoë had het uitgeproest. Toen ze haar vriendinnen de dag erna uitgebreid verslag had gedaan, hadden ze tot haar teleurstelling geen van allen hoeven lachen. Zelfs Lisa niet, die ook in het datingcircuit actief was en die ze als bondgenoot zag. Zoë had het uiteindelijk afgedaan met ‘Laat maar, had je bij moeten zijn’. De lauwe reactie van haar vriendinnen had er wel voor gezorgd dat ze hen voorlopig nog geen kennis zou laten maken met Roy. Ze moest er niet aan denken dat ze hem zouden confronteren met zijn ‘grapjes’ of erger nog, hem belachelijk zouden maken. Dat durfde ze pas aan als hun relatie wat vaster was geworden. Maar o, wat vond ze hem leuk!

Vanavond zouden ze gaan eten in een restaurant in de binnenstad en ze was al de hele dag aan het bedenken wat ze aan moest trekken. Op dit moment ging haar voorkeur uit naar een strak zwart jurkje met bijpassende zwarte sandaletten met sleehak. Op pumps had ze nooit goed kunnen lopen, maar de brede sleehakken waren een goed alternatief om toch wat hoger op haar benen te staan. Roy was rond de 1,80 meter en met haar sandalettes tikte zijzelf de 1,70 meter net aan. Perfect. Roy stak ver genoeg boven haar uit om zich echt *the man* te voelen, maar hij hoefde ook niet op haar neer te kijken. Haar lange blonde krullen zou ze los doen.

Voor hun eerste afspraakje was ze ontzettend zenuwachtig geweest. Tinder had toch een beetje de reputatie een soort vleeskeuring te zijn. Een ontmoetingsplaats voor snelle seks zonder verplichtingen, terwijl Zoë absoluut op zoek was naar meer dan dat. Ze fantaseerde over een leuke man en een huis met een tuin waarin minstens vier kinderen rondliepen. Met ‘de vrouw achter het aanrecht’ spelen had ze in tegenstelling tot haar vriendinnen geen enkele moeite, zolang ze maar met respect behandeld werd.

Haar kinderwens was alleen maar groter geworden na het

gesprek dat ze vorige week met de doodzieke Esmee had gevoerd. Hoewel de kansen voor haar vriendin nog niet verkeken waren, leek ze het zelf wel al te hebben opgegeven. Esmee, die nooit voor nageslacht zou kunnen zorgen, had Zoë op het hart gedrukt haar hart te volgen en geen tijd te verspillen aan sociaal wenselijk gedrag waar ze niet achter stond. ‘In de pas lopen kun je altijd nog als je oud en versleten bent. Je moet het nú doen, Zoë, en het is aan jou om te bepalen wat “het” is. Aan niemand anders. Pak je kansen, want het kan zomaar afgelopen zijn.’

Aan het einde van het gesprek had ze Esmee de foto laten zien die ze van Roy en haar had gemaakt tijdens hun eerste date. Esmee was de enige die deze eer te beurt was gevallen. Haar vriendin had goedkeurend geglimlacht. ‘Lekker ding, wees er zuinig op.’ En dat was ook precies wat Zoë van plan was. Vanavond zag ze hem weer en ze telde de uren af tot het zover was.

Ze hoorde de kantoordeur van haar baas opengaan en pakte vlug het briefje met de afspraak om het te verwerken in iCal. Daarna stortte ze zich op de overvolle mailbox met onbeantwoorde berichten. Haar baas knikte goedkeurend toen hij langs haar bureau liep. ‘Goed zo, blondie.’

3

Met lood in haar schoenen liep Tanja Hubers de gang op. Haar handen trilden en het zweet brak haar uit. Ze moest doorzetten, kon het niet maken om het langer uit te stellen.

Ze was bijna aangekomen bij Esmees kamer en aarzelde kort voordat ze de laatste meters tot de deur overbrugde. Met een klamme hand pakte ze de deurklink vast en opende de deur. Esmee lag met gesloten ogen op bed, haar handen gevouwen op haar buik die zwoegend op- en neerging.

‘Hé, Esmee, je ligt erbij als een dooie.’

‘Ook goedenavond, dokter Tanja.’ Esmee toverde een scheef lachje op haar bleke gezicht. ‘Help me eens overeind.’

Tanja legde haar arm achter Esmees rug en duwde haar voorzichtig omhoog. De punten van Esmees schouderbladen drukten in haar arm. Was ze nou nog meer afgevallen? Met de handdoek die op het voeteneind van het bed lag, depte ze het zweet van het gezicht van haar vriendin en toen ging ze op de rand van het bed zitten. Esmee liet zich hijgend tegen haar aanzakken.

‘Je vraagt je toch af waar ik dit aan verdiend heb.’

‘Niemand verdient dit en jij zeker niet. Hoe ging het vandaag?’

‘Klote. Ik was weer zo verrekte misselijk van die chemo. Het woont me uit. Kan niet gezond zijn.’ Esmee stootte een geluid uit dat leek op gegrinnik. ‘Geef me Daphne eens aan.’

Tanja draaide zich om en pakte de ingelijste foto van hun overleden vriendin van het overvolle nachtkastje en gaf hem

aan Esmee. Haar vriendin keek er een tijdje zwijgend naar en drukte hem toen tegen haar hart.

‘Tan, ik kan het niet meer, je moet me helpen.’

Ze wist donders goed wat Esmee bedoelde, maar deed of de woorden niet waren uitgesproken. Ze wist dat ze iets moest zeggen, maar ze kon de juiste woorden niet vinden.

‘Heb je gehoord wat ik zei? Ik wil dit niet meer. Ik heb er de kracht niet meer voor. Dat gekots, elke ochtend weer een pluk haar op mijn kussen, de pijn. Het voelt alsof ik van binnenuit word gesloopt. Alsof er een monster in mijn lijf zit, dat zich dwars door alles heen vreet.’

‘Maar Esmee, de kans dat je het overleeft is op dit moment groter dan de kans dat je het niet haalt. Hoe kun je nou zeggen dat je er geen zin meer in hebt? Je bent echt nog niet opgegeven.’

‘Omdat ik het gevoel heb dat het niet goed gaat komen met me. Ik behoor niet tot de types die tegen de bierkaai blijven vechten. Ik heb geen zin om nog verder af te takelen. Moet je zien hoe ik erbij zit. Ik kan amper nog op mijn benen staan.’

‘Dat is tijdelijk. Als de chemo voorbij is, kom je vanzelf weer op krachten. Het heeft tijd nodig, dat zal ik niet ontkennen, maar je komt er weer bovenop.’

‘Zeg je dit als Tanja de vriendin of Tanja de dokter?’

‘Beide.’

‘Tan, kijk nou naar me!’

‘Oké, je hebt er weleens florissanter uitgezien, maar...’

‘Hou nou toch op. Je hebt toch gezien wat er met Daphne is gebeurd? Je hebt er met je neus bovenop gezeten.’

‘Daphne had geen schijn van kans, jij wel.’

‘Ik ga dood, Tan, accepteer dat nou. Als ik er vrede mee heb, dan moet jij dat ook hebben. Waarom is het voor dokters altijd zo moeilijk om te accepteren dat een patiënt ook nog een eigen keuze heeft?’

‘Ik kan als vriendin én als dokter niet accepteren dat je er

in dit stadium de brui aan wilt geven. Dat slaat nergens op.'

'Het is mijn lijf, Tan. Daar ben ik de baas over. Ik voel dat het niet goed gaat komen en ik wil mezelf een lijdensweg besparen.'

'Er is geen enkele arts die in dit stadium gehoor zal geven aan jouw wens.'

'Is dat zo?' Esmee keek haar doordringend aan. 'Geen enkele arts?'

'O nee, dat kun je me niet vragen. Dan help je niet alleen je eigen maar ook mijn leven naar de klote.'

Esmee pakte Tanja's hand. 'Wil je er alsjeblieft over nadenken? We vertellen het tegen niemand, ook niet tegen de anderen. Ik. Wil. Niet. Meer. Als jij me niet wilt helpen, dan doe ik het zelf.'

Tanja lag al uren te woelen in bed. Esmees vraag achtervolgde haar vanaf het moment dat ze hem gesteld had. Ze trok de dekens over haar hoofd. Kon ze maar spontaan in het niets oplossen, zodat ze er niet meer over na hoefde te denken. Hoe haalde haar vriendin het in haar hoofd om zomaar op te geven? Hoe egoïstisch. Maakte het haar dan helemaal niets uit dat ze heel veel mensen verdriet deed met deze beslissing? Esmee had aangegeven haar plan te willen doorzetten, met of zonder haar hulp. Meende ze dat, of was het slechts groot-spraak?

Esmee had zich vast niet gerealiseerd wat ze van haar vroeg. Tanja had als arts de eed afgelegd dat ze mensen beter zou maken en niet dat ze hen uit hun lijden zou verlossen als dat lijden volgens medische maatstaven nog niet uitzichtloos of ondraaglijk was. Hoe bepaalde je sowieso of iets ondraaglijk was? Dat was voor iedereen anders. Maar hoe toerekeningsvatbaar was iemand als Esmee om daar een gedegen afweging van te kunnen maken? Haar vriendin stond stijf van de chemo en de versuffende pijnstillers. Toch had Esmee haar

heel helder aangekeken toen ze die onmogelijke vraag stelde.

Esmee beweerde dat ze voelde dat ze de kanker niet zou overleven. Kon dat, als er in de uitslagen van de onderzoeken nog geen aanwijzingen voor te vinden waren? Getallen waren een leidraad waar ze zich als arts aan diende te houden. Het was een houvast voor de behandeling. Onder deze omstandigheden zou niemand goedkeuren wat Esmee haar vroeg te doen. Als het ontdekt zou worden, zou ze voor de tuchtcommissie moeten verschijnen die haar zonder aarzelen uit haar ambt zou zetten. En dan had ze het nog niet eens over de strafrechtelijke vervolging die haar te wachten stond. Zou de aanklacht moord zijn? Bij het woord alleen al liepen de rillingen over haar lijf.

‘Esmee, waarom doe je me dit aan?’ schreeuwde Tanja terwijl ze het dekbed van zich af schopte en met haar vuisten op het hoofdkussen inbeukte. Ze kon haar tranen niet langer tegenhouden.